

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la elementele principale ale contractelor de stocare de date care urmează să fie încheiate ca parte a unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de act normativ a fost elaborat de care Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului a fost elaborat ca o continuare a elaborării cadrului normativ secundar ce reiese din ultimele modificări operate la Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 258–261, art. 489), cu modificările ulterioare, precum și dispozițiile Regulamentului privind instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun fabricate sau importate pe teritoriul Republicii Moldova și desemnarea autorității naționale pentru gestionarea sistemului național de trasabilitate, aprobat prin Hotărârii Guvernului nr.247/2025 (în vigoare din 21.03.2026 Monitorul Oficial al R. Moldova nr.297-300, art.326 din 05.06.2025).

În același timp, prin prisma angajamentelor stabilite în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, cluster 2; anexa A, Capitolul 28, pct. 49 - Protecția consumatorilor și a sănătății,”, una din acțiuni constă în adoptarea Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind elementele principale ale contractelor de stocare de date care urmează să fie încheiate ca parte a unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Ca urmare a aderării Republicii Moldova la Protocolul pentru eliminarea comerțului ilicit cu produse din tutun la Convenția cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, prin Legea nr. 61/2022, precum și în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în contextul alinierii la acquis-ul comunitar, cadrul normativ național a fost ajustat în acest sens, prin modificările operate la Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului și prin aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 247/2025 privind instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun fabricate sau importate pe teritoriul Republicii Moldova și desemnarea autorității naționale pentru gestionarea sistemului național de trasabilitate.

Totodată, în vederea continuării procesului de armonizare și reieșind din dispozițiile actelor menționate supra, este necesară implementarea prevederilor Regulamentului Delegat (UE) 2018/573 al Comisiei din 15 decembrie 2017, în vederea asigurării unui cadru normativ național care să reglementeze în mod detaliat elementele principale ale contractelor de stocare de date ce urmează a fi încheiate în cadrul sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun.

Deși Hotărârea Guvernului nr.247/2025 a instituit cadrul general de funcționare a sistemului de trasabilitate și a desemnat autoritatea competentă, nu sunt detaliate în mod expres

cerințele tehnice și contractuale aplicabile contractelor de stocare de date, care sunt esențiale pentru funcționarea eficientă, sigură și transparentă a sistemului.

Totodată, cadrul normativ actual nu conține încă criterii detaliate privind independența furnizorilor de servicii de stocare față de industria tutunului, așa cum este prevăzut în Regulamentul Delegat (UE) 2018/573, aspect important pentru asigurarea integrității și securității datelor gestionate. În plus, nu sunt reglementate în mod explicit măsuri care să faciliteze accesul autorităților competente la datele relevante în timp util și în condiții adecvate de securitate.

În acest context, pentru a asigura o conformitate deplină cu standardele internaționale și europene, precum și pentru a sprijini eficient activitățile instituționale de prevenire și combatere a comerțului ilicit cu produse din tutun, se recomandă completarea cadrului normativ prin adoptarea unui regulament tehnic care să detalieze elementele principale ale contractelor de stocare de date în cadrul sistemului național de trasabilitate.

Implementarea acestui regulament va avea un impact pozitiv semnificativ asupra funcționării sistemului național de trasabilitate, prin stabilirea unor reguli clare și uniforme pentru contractele de stocare a datelor. Astfel, se va consolida încrederea tuturor părților implicate - de la autoritățile naționale și operatorii economici până la consumatori - în integritatea și corectitudinea procesului de trasabilitate. Prin asigurarea transparenței în gestionarea datelor și responsabilizării furnizorilor de servicii, se vor reduce riscurile de manipulare sau acces neautorizat la informații sensibile. În consecință, acest lucru va contribui la un control mai eficient al pieței produselor din tutun, facilitând prevenirea comerțului ilicit și protejând mai bine sănătatea publică, în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova la nivel internațional și european.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre prevede aprobarea Regulamentului tehnic cu privire la elementele principale ale contractelor de stocare de date care urmează să fie încheiate ca parte a unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun.

Regulamentul precizează principalele servicii care urmează a fi prestate de către furnizori și stabilește elementele esențiale care trebuie incluse în contractele de stocare a datelor, încheiate între producătorii sau importatorii de produse din tutun și furnizorii de servicii de stocare, în contextul instituirii și funcționării sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun, în conformitate Regulamentul privind instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun fabricate sau importate pe teritoriul Republicii Moldova și desemnarea autorității naționale pentru gestionarea sistemului național de trasabilitate, aprobat prin Hotărârile Guvernului nr.247/2025.

Astfel, principalele servicii care urmează să fie prestate de furnizori cuprind:

- înființarea și operarea unui depozit în conformitate cu Regulamentul tehnic pentru instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.247/2025;
- prestarea, la cerere, a altor servicii tehnice auxiliare legate de operarea depozitului care contribuie la buna funcționare a sistemului de depozite.

Totodată, contractele de stocare a datelor vor include dispoziții privind:

- contractarea unui furnizor de către un producător sau un importator de produse din tutun pentru înființarea și operarea depozitului său de date, precum și a serviciilor conexe;

- portabilitatea datelor între depozite diferite, prin utilizarea unor tehnologii care pot fi găsite cu ușurință pe piață și sunt utilizate pe scară largă în acest sector.

Potrivit proiectului contractul precizează faptul că furnizorul instituie toate măsurile corespunzătoare necesare pentru a asigura confidențialitatea, integritatea și disponibilitatea tuturor datelor stocate în cursul executării contractului. Aceste măsuri includ controale de securitate și de siguranță administrative, tehnice și fizice. Contractul impune că datele cu caracter personal utilizate în temeiul contractului să fie prelucrate în conformitate cu Legea 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Durata contractului este fixată la o perioadă de cel puțin cinci ani, cu posibilitate de reînnoire în baza unui acord între părți și a continuității respectării de către furnizor a cerințelor din Regulamentul tehnic pentru instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun fabricate sau importate pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.247/2025.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Această opțiune presupune neadoptarea unui regulament tehnic specific, lăsând la latitudinea părților contractante (producători/importatori și furnizori de stocare de date) stabilirea condițiilor contractuale, fără standarde minime comune.

Lipsa unui cadru uniform poate conduce la aplicarea inegală a cerințelor privind securitatea și confidențialitatea datelor. Există riscul ca unii furnizori să nu îndeplinească standardele necesare pentru protejarea datelor sensibile, afectând integritatea sistemului de trasabilitate.

Fără reglementare unitară, interoperabilitatea între depozite de date poate fi compromisă, afectând funcționarea eficientă a sistemului. Reglementarea contractelor printr-un act normativ general privind trasabilitatea produselor din tutun (fără un regulament tehnic distinct) ar presupune includerea prevederilor contractuale într-un cadru normativ general (ex. în Hotărârea Guvernului nr. 247/2025), fără elaborarea unui regulament tehnic dedicat contractelor de stocare de date.

Astfel, un act normativ general nu permite abordarea în detaliu a aspectelor tehnice și contractuale specifice stocării de date, complexitatea cerințelor tehnice privind securitatea, portabilitatea și interoperabilitatea justifică existența unui document specializat, respectiv separarea reglementărilor tehnice oferă claritate actorilor implicați (producători, importatori, furnizori), ușurând implementarea și conformarea.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului respectiv va avea un impact pozitiv asupra sectorului public. În primul rând, clarificarea și detalierea cerințelor tehnice și contractuale vor permite autorităților naționale responsabile de gestionarea sistemului național de trasabilitate să monitorizeze și să controleze mai eficient fluxul informațional referitor la produsele din tutun. Implementarea acestor prevederi va contribui, de asemenea, la uniformizarea procedurilor administrative și la creșterea transparenței în relațiile dintre autorități și operatorii economici implicați în sistemul de trasabilitate. Aceasta va reduce riscurile unor eventuale interpretări sau aplicări neunitare ale legislației, facilitând activitatea instituțiilor publice și asigurând respectarea standardelor internaționale și europene.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului Hotărârii Guvernului privind elementele principale ale contractelor de stocare de date, care transpune Regulamentul Delegat (UE) 2018/573, nu implică necesitatea alocării unor surse financiare suplimentare din bugetul de stat. Aceasta se datorează faptului că proiectul vizează în principal armonizarea și detalierea cadrului normativ existent, fără a introduce noi obligații financiare directe pentru autoritățile publice sau pentru operatorii economici. De asemenea, proiectul nu implică achiziții de echipamente sau servicii suplimentare, ci doar transpune și clarifică cerințele contractuale care trebuie respectate în relația dintre operatorii economici și furnizorii de servicii de stocare a datelor. Prin urmare, ajustarea cadrului normative în acest sens, reprezintă un pas important în consolidarea sistemului național de trasabilitate, fără a genera impact financiar negativ asupra bugetului public sau asupra mediului de afaceri.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Implementarea proiectului de hotărâre va avea un impact direct și pozitiv asupra sectorului privat, în special asupra operatorilor economici implicați în producția, distribuția și comercializarea produselor din tutun. Prin stabilirea unui cadru clar și unitar privind elementele principale ale contractelor de stocare de date, se va asigura transparența și predictibilitatea obligațiilor ce revin acestora în cadrul sistemului de trasabilitate. Operatorii economici vor beneficia de un set clar de reguli care vor facilita încheierea contractelor cu furnizorii de servicii de stocare a datelor, reducând incertitudinile și eventualele conflicte juridice. De asemenea, prevederile referitoare la independența furnizorilor de servicii vor contribui la crearea unui mediu concurențial corect și echitabil, evitând conflictele de interese și consolidând integritatea sistemului. În plus, prin asigurarea unui acces facil și securizat la date, autoritățile vor putea să monitorizeze mai eficient respectarea legislației, ceea ce va contribui la prevenirea comerțului ilicit și, implicit, la protejarea operatorilor economici care acționează în conformitate cu legea. Aceasta va crea premise pentru o piață mai echilibrată și mai transparentă, în beneficiul tuturor participanților. Deși implementarea cerințelor din regulament poate genera, pe termen scurt, anumite ajustări în procesele interne ale companiilor, acestea vor fi integrate în activitatea curentă, fără costuri semnificative suplimentare, dat fiind că regulile vor fi clar definite și standardizate. Pe termen lung, o trasabilitate eficientă și un control sporit vor reduce riscurile financiare și de reputație asociate cu neregulele și practicile comerciale ilicite. Astfel, proiectul contribuie la crearea unui cadru legislativ stabil și previzibil, care va sprijini dezvoltarea sănătoasă și responsabilă a sectorului privat în domeniul produselor din tutun.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Regulamentul transpune parțial Regulamentul Delegat al Uniunii Europene 2018/573 al Comisiei din 15 decembrie 2017 privind elementele principale ale contractelor de stocare de date care urmează să fie încheiate ca parte a unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre a fost plasat pe site-ul Ministerului Finanțelor la compartimentul transparența decizională, și poate fi accesat pe link-ul: https://mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Biarea-elabor%C4%83rii-proiectului-683
7. Concluziile expertizelor
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice, în conformitate cu art.36 și art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
În scopul implementării prevederilor proiectului, nu urmează a fi modificate, abrogate sau adoptate alte acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implicarea reprezentanților Instituției Publice „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe” și Serviciului Vamal, conform domeniilor de competență, în vederea realizării acțiunilor care vor reieși din regulamentul care va fi aprobat prin proiectul de hotărâre respectiv. În mod particular, Instituția Publică Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe va contribui la elaborarea și aplicarea cerințelor tehnice aferente gestionării, securizării și accesului la datele din sistemul de trasabilitate. De asemenea, Serviciul Vamal, în calitatea sa de autoritate responsabilă de controlul al produselor din tutun importate și fabricate pe teritoriul Republicii Moldova, va avea atribuții în monitorizarea respectării cerințelor prevăzute în regulament, inclusiv în ceea ce privește validitatea și conformitatea contractelor de stocare de date în cadrul proceselor de verificare și control. Colaborarea interinstituțională între aceste entități va fi esențială pentru punerea în aplicare eficientă a sistemului de trasabilitate, pentru prevenirea eventualelor disfuncționalități și pentru asigurarea unei supravegheri continue a modului de respectare a noilor reglementări de către operatorii economici vizati.

Secretară de stat

Corina ALEXA